

EUROPAPARLAMENTET

2004

2009

Plenarhandling

SLUTLIG VERSION
A6-0039/2005

11.2.2005

BETÄNKANDE

om den europeiska handlingsplanen för ekologiska livsmedel och ekologiskt jordbruk
(2004/2202(INI))

Jordbruksutskottet

Föredragande: Marie-Hélène Aubert

INNEHÅLL

	Sida
FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION	3
MOTIVERING	10

FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION

om den europeiska handlingsplanen för ekologiska livsmedel och ekologiskt jordbruk (2004/2202(INI))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av kommissionens meddelande ”Europeisk handlingsplan för ekologiska livsmedel och ekologiskt jordbruk” (KOM(2004)0415) och dess bilaga (SEK(2004)0739),
- med beaktande av slutsatserna från Europeiska rådets möte i Göteborg den 15–16 juni 2001,
- med beaktande av slutsatserna från den europeiska konferensen om landsbygdsutveckling i Salzburg den 12 november 2003,
- med beaktande av rådets förordning (EEG) nr 2092/91 av den 24 juni 1991 om ekologisk produktion av jordbruksprodukter och uppgifter därom på jordbruksprodukter och livsmedel¹,
- med beaktande av parlamentets resolution av den 18 december 2003 om samexistens mellan genetiskt modifierade grödor och konventionellt och ekologiskt jordbruk²,
- med beaktande av artikel 45 i arbetsordningen,
- med beaktande av betänkandet från jordbruksutskottet (A6-0039/2005), och av följande skäl:
  - A. Det ekologiska jordbruket har blivit en snabbväxande sektor och produktionsmetod inom EU tack vare att konsumenternas efterfrågan och producenternas utbud blivit allt större.
  - B. Det ekologiska jordbruket ger ett viktigt bidrag till det europeiska jordbrukets många funktioner eftersom det erbjuder en hälsosam produktion av hög kvalitet samtidigt som miljöföroreningarna minskar, den biologiska mångfalden bevaras och utnyttjas på ett hållbart sätt, odlingslandskapen skyddas och arbetstillfällen bevaras eller till och med skapas.
  - C. Inom EU-15 ökade den yta som används för ekologisk odling från 0,1 till 3,3 procent mellan 1985 och 2002 och omsättningen för ekologiska livsmedel uppskattas till 11 miljarder euro inom EU och till 23 miljarder euro i hela världen.
  - D. Innan EU 1992 gav sitt stöd till det ekologiska jordbruket inom ramen för jordbruks- och miljöpolitiken utvecklades det ekologiska jordbruket enbart på initiativ av jordbrukarna och med stöd av intresserade medborgare.

---

¹ EGT L 198, 22.7.1991, s. 1.

² Antagna texter från detta datum, P5_TA(2003)0600.

- E. Förordning (EEG) nr 2092/91 bygger på främjande och kriterier för kontroll av produktion och försäljning, vilka redan tidigare utarbetats av behöriga sammanslutningar för ekologiskt jordbruk.
- F. Enligt den senaste reformen av den gemensamma jordbrukspolitiken är stödet till det ekologiska jordbruket avhängigt av de totala resurserna inom den gemensamma jordbrukspolitiken andra pelare samt av den andel som obligatoriskt kommer att reserveras för denna jordbruksform.
- G. Olika särdrag präglar den ekologiska produktionen, inte enbart i fråga om miljökraven för sådan produktion, utan också vad gäller
- det självklara behovet av att marknadsföra produkterna via korta distributionskanaler,
  - de fortsatt höga priserna på de slutliga produkterna,
  - uppfyllandet av miljö- och hälsobestämmelser, som även måste respekteras av mindre jordbrukare och små och medelstora företag inom förädlingsindustrin,
  - utvidgningen av den ekologiska produktionen till andra specifika sektorer, såsom uppfödning och vinodling.
- Bestämmelserna och ekonomin för alla dessa aspekter kräver särskild behandling på annan grund än vad som gäller för traditionell produktion.
- H. Det finns stora skillnader i medlemsstaternas stöd för utvecklingen av det ekologiska jordbruket, och dessa skillnader bör minskas inom ramen för ett europeiskt handlingsprogram för att främja ekologiskt jordbruk.
- I. Risken för smitta från genetiskt modifierade organismer är särskilt allvarlig för det ekologiska jordbruket, särskilt vid åtgärder för att reglera samexistens mellan genmanipulerad och ekologisk odling.

Utveckling av marknaden för ekologiska livsmedel och utarbetande av normer (åtgärder 1–3)

1. Europaparlamentet välkomnar att kommissionen tillstår att det ekologiska jordbruket spelar en viktig roll i målsättningarna för den nya gemensamma jordbrukspolitiken, såsom de fastställdes i Luxemburgavtalet från juni 2003. Parlamentet noterar att kommissionen inte anser det nödvändigt att planera för personal eller ekonomiska resurser i EU:s budget. Europaparlamentet välkomnar kommissionens efterfrågeorienterade synsätt för att stimulera ekologiskt jordbruk.
2. Europaparlamentet anser att
  - a) åtgärder som syftar till att stödja informations- och reklamåtgärder är användbara om de tar hänsyn till erfarenheterna från yrkessammanslutningar i branschen och till medlemsstaternas lagstiftning och program. En särskild roll för att se till att produktionen av ekologiska produkter och handeln med dessa förvaltas korrekt bör innehas av producentgrupper och kooperativ. De kan bidra till att kvaliteten på produktion, förädling och handel blir god, antingen genom direkt distribution eller handelskedjor, och därigenom säkra ett mervärde för producenterna själva,

- b) kommissionen bör basera sina säljfrämjande åtgärder på marknadsanalyser och på konsekvensanalyser av ökad handel med ekologiska produkter, och särskilt uppmärksamma de stora livsmedelsbutikerna,
  - c) åtgärder för konsumentupplysning, riktade till barn och ungdom i synnerhet, bör integreras och kombineras med program för upplysning om de ekologiska produkternas värde ur miljö- och näringssynpunkt. Säljfrämjande åtgärder bör även inriktas på offentliga matsalar, och särskilt skolmatsalar. Främjandet av ekologiska produkter bör stärkas i motsvarande gemenskapsprogram inom och utanför EU.
  - d) kommissionen på samma sätt bör specificera och främja miljöfördelarna med ekologiskt jordbruk och de fördelar som dessa produkter innebär för folkhälsan i alla de säljfrämjande åtgärder som avses i ”åtgärd 1”,
  - e) små producenter samt små och medelstora företag i livsmedelsbranschen i första hand bör dra nytta av dessa åtgärder, särskilt då de ingår i regionala åtgärder med flera parter,
  - f) utvecklingen av en inre marknad för ekologiska produkter, såväl näringsprodukter som andra, kommer att leda till ett förenhetligande av produktionsmetoderna, naturligtvis med beaktande av specifika kännetecken och traditionella regionala produktionsmetoder, ersätta inhemska kontroller samt de nationella godkännandeorganen för ekologiska produkter och bidra till avskaffandet av handelshinder och till fullödigare upplysning av de europeiska konsumenterna; anser även att EU-logotypen bör kompletteras med information om produkternas lokala och regionala ursprung.
3. Europaparlamentet välkomnar att kommissionen ämnar öka harmoniseringen av de europeiska normerna för ekologiska produkter och ekologisk produktion för att på så sätt bidra till att den inre marknaden fungerar effektivt, göra slut på snedvridningen av konkurrensen och garantera fullständigt fri handel med ekologiska produkter inom EU. Parlamentet anser att högre nationella normer i vissa medlemsstater inte får leda till att ekologiska produkter från andra medlemsstater inte kan säljas fritt som certifierade ekologiska produkter i dessa medlemsstater.
4. Europaparlamentet erkänner den viktiga roll Internet spelar som ett instrument för att sprida och främja ekologiskt jordbruk och anser att det är oerhört viktigt att information sprids bland de berörda aktörerna. Parlamentet föreslår därför att en seriös ansträngning görs för att sprida redan tillgänglig teknik. Parlamentet uppmanar dessutom kommissionen att med gemenskapsstöd genomföra utbildningsåtgärder (utöver vad som föreskrivs i åtgärd 6 för medlemsstaterna) för de jordbrukare och producenter som önskar ställa om sina traditionella jordbruk till ekologiska jordbruk.
5. Europaparlamentet anser att specifikationerna i större utsträckning bör harmoniseras, framför allt inom sektorn för animalisk produktion.
6. Europaparlamentet anser att kommissionen bör inkludera främjande av produktion av utsäde för ekologiskt jordbruk och av plantskolor specialiserade i produktion av plantor som anpassats till ekologiskt jordbruk i sitt förslag om utarbetande av handlingsplaner i medlemsstaterna på nationell, regional eller lokal nivå.

7. Europaparlamentet erinrar om att det i budgetförfarandet för 2005 uttryckligen införlivat handlingsplanen i budgetposten för säljfrämjande åtgärder (05 08 05 01) och anser att en ökning av denna post kan vara möjlig för 2006 efter en behovsanalys av medlemsstaterna.
8. Europaparlamentet anser att handlingsplanen bör omfatta en rekommendation om att u-landsbistånd och rättvis handel skall främja produktion och handel med ekologiska varor, så att den ekologiska handlingsplanen även får ett globalt perspektiv.

Offentligt stöd till ekologiskt jordbruk (åtgärder 4–6)

9. Europaparlamentet anser det grundläggande att åtgärderna om och stödet till ekologisk produktion i förordningen om landsbygdsutveckling definieras tydligare, så att denna produktionsmetod främjas i alla medlemsstater. I det sammanhanget är det lämpligt att noga följa den dynamiska tillämpningen av det nya Feaderprogrammet för landsbygdsutveckling i medlemsstaterna.
10. Europaparlamentet betonar behovet av att främja statliga stöd till det ekologiska jordbruket och till den industri som är kopplad till den ekologiska produktionen samt att verka för införandet av kvalitetssystem.
11. Europaparlamentet anser att ett prioriterat införande av ekologiskt jordbruk, särskilt i känsliga områden, inte får orsaka någon obalans i utbudet av ekologiska produkter. Därför bör omställningar till ekologiskt jordbruk stödjas på grundval av befintliga marknader.
12. Europaparlamentet anser att de hygieniska normer och hälsovårdsn timer som gäller för små och medelstora företag inom förädlingen, särskilt inom mjölk- och köttsektorn, bör preciseras inom ramen för de undantag som är möjliga för förädlingsindustrin.
13. Europaparlamentet bedömer att man i handlingsplanen tydligt bör ange hur det ekologiska jordbruket bidrar till nitratdirektivet, Natura 2000-direktivet, vattenpolitiken och främjandet av biologisk mångfald samt i vilken utsträckning det bidrar till sysselsättningen.
14. Europaparlamentet anser att kommissionen särskilt bör uppmärksamma det ekologiska jordbrukets situation i de nya medlemsstaterna, bland annat när det gäller sysselsättning och landsbygdsekonomi.

Forskning (åtgärd 7)

15. Europaparlamentet föreslår att det ekologiska jordbrukets produktionsmetoder och samexistensen mellan ekologiska och konventionella och genetiskt modifierade odlingar skall erkännas som prioriterade i ramprogrammet för europeisk forskning, liksom konsekvensbedömningen av tekniker som utgör risker för denna produktion, och innefatta ekologiskt inriktad forskning om urvalet av odlade arter och djurbesättningar.

16. Europaparlamentet beklagar att den europeiska handlingsplan som lagts fram inte innehåller några konkreta åtgärder för att främja forskning utöver det allmänna uttalandet om att ”stärka forskningen kring ekologiskt jordbruk”. Parlamentet uppmanar mot denna bakgrund kommissionen att fördjupa definitionen av dessa instrument genom att
- främja genomförandet av ett större antal undersökningar, analyser och specifik statistik över de olika aspekterna av ekologiskt jordbruk,
  - genomföra mer djupgående undersökningar om produktion av foder för ekologisk uppfödning,
  - införliva ny teknik för utvecklingen av ekologiskt jordbruk,
  - inom EU sammanställa och sprida undersökningar och forskning om ekologiskt jordbruk som gjorts i olika medlemsstater, osv.
  - kräva att denna forskning tar hänsyn till den systemiska (globala eller holistiska) metod som tillämpas inom det ekologiska jordbruket, särskilt genom att forskningsåtgärder på platsen inkluderas.

Normer och inspektioner (åtgärder 8–21)

17. Europaparlamentet gläds åt att strängare normer för djurskydd införts men betonar att dessa måste åtföljas av investeringsstöd eftersom de ofta kräver kostsamma ombyggnader eller nybyggnad av uppfödningsanläggningar. Parallellt bör sparsamma lösningar (halmfilter, sedimenteringsbassäng, m.m.) främjas.
18. Europaparlamentet stöder kommissionens förslag i åtgärd 9 att garantera det ekologiska jordbrukets integritet genom att stärka normerna och stå fast vid de fastställda slutdatumen för övergångsperioderna, men begär dock att särskilda fall undersöks, till exempel inom uppfödningen, om bibehållandet av slutdatumen för införande av djur från icke-ekologiska djurhållningar skulle hämma återhämtningen och bevarandet av vissa inhemska raser som redan håller på att försvinna i vissa medlemsstater.
19. Europaparlamentet beklagar att kommissionen ännu inte föreslagit en lösning för utsäde vid handel med traditionella lokala sorter eller sådana som inte längre upptas i registret som ger jordbrukarna handlingsfrihet och gör det möjligt att uppfylla de sanitära kraven för utsäde samt kriterier för sortrenhet och grobarhetsnivåer i enlighet med gällande lagstiftning.
20. Europaparlamentet anser att kommissionen för att säkra ekologiska produkters trovärdighet skall kontrollera att medlemsstaterna utövar sin tillsynsplikt genom privata och offentliga kontrollorgan och, om så krävs, utdöma påföljder för överträdelser. Kommissionen skall utarbeta en årlig rapport över medlemsstaternas redogörelser och informera parlamentet.
21. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att fördjupa den femte aspekten av åtgärd 10 och att specificera hur kommissionen avser nå målet att förbättra miljönormerna för ekologiskt jordbruk.
22. Europaparlamentet godkänner inrättandet av en oberoende expertpanel som föreslås inom åtgärd 11 och som skall lämna tekniska rekommendationer, under förutsättning att

berörda parter, dvs. jordbrukarna, förädlingsföretagen och konsumenterna, vederbörligen får delta i arbetet.

23. Europaparlamentet anser att frågan om genetiskt modifierade organismer i handlingsplanen endast kan tas upp via tröskelnivåerna, eftersom kommissionen bör meddela hur den ämnar lösa frågan med samexistensen mellan genmanipulerad och ekologisk odling. Det bör i vilket fall som helst stå klart att det ekonomiska ansvaret vid en eventuell smitta, även oavsiktlig, endast bör åligga de personer som olagligen saluför genetiskt modifierade organismer och inte hela jordbrukssektorn. Parlamentet insisterar på att samma regler skall gälla för gemenskapsprodukter och importerade produkter som blivit genetiskt modifierade.
24. Europaparlamentet ifrågasätter relevansen i åtgärd 17 i gemenskapens handlingsplan, som syftar till att överföra ackrediteringssystemet för kontrollorgan till en oberoende internationell organisation, och kräver att detta viktiga steg i processen, som ger den europeiska ekologiska jordbruksproduktionen legitimitet i medborgarnas ögon, även i fortsättningen skall kontrolleras av kommissionen och medlemsstaterna.
25. Europaparlamentet föreslår att alla domar som rör bedrägeri avseende en produkts eller produktions ekologiska kvalitet skall finnas tillgängliga i hela EU för att förhindra situationer där en person, som redan dömts för bedrägeri, kan hitta ett nytt certifieringsorgan och återfå sin certifiering eller flytta från en medlemsstat till en annan för att fortsätta sin bedrägliga handel, och att operatörerna inom industrin inte kan få kännedom om en persons tidigare bedrägerier.
26. Europaparlamentet betonar att definitionen av ekologiskt jordbruk inte enbart skall gälla produktionsformen utan också alla de jordbruksmetoder som garanterar respekten för miljön och den biologiska mångfalden och som gör det möjligt att producera sunda livsmedel av hög kvalitet. Parlamentet anser att det är viktigt att framhäva denna definition av ekologiskt jordbruk i internationella fora för att skydda den ekologiska jordbruksindustrins särdrag inom den internationell handeln.
27. Europaparlamentet beklagar att kommissionen inte föreslår några konkreta ekonomiska åtgärder för organisationen av distributionskanalerna, och kräver att stöd, särskilt ekonomiskt, beviljas då produktionen, förädlingen och saluföringen struktureras.
28. Europaparlamentet betonar inför kommissionen att det europeiska ekologiska jordbruket behöver ett fast stöd för saluföringen och distributionen av sina produkter. Parlamentet uppmanar kommissionen att lägga fram mer konkreta förslag på detta område där hänsyn tas till att
  - a) det är viktigt att ta itu med det nuvarande problemet med de ekologiska produkternas höga pris,
  - b) det är nödvändigt att främja en koncentration av utbudet av ekologiska produkter,
  - c) grundandet av föreningar och ekologiska producentorganisationer kan spela en grundläggande roll för att underlätta saluföringen via gemensamma kanaler,
  - d) skapandet av en bred marknad, som främjar långa saluföringskanaler och följaktligen extra miljökostnader (för förädling, bevarande och transport) inte är den mest lämpliga metoden med hänsyn till särdragen för den ekologiska produktionen; det skulle därför

vara mer lämpligt att främja kortare saluföringskanaler, som utan tvivel skulle leda till en bättre distribution och mer tillgängliga priser liksom ökad spårbarhet och bättre kontroll av livsmedlen.

29. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet och kommissionen.

MOTIVERING

Inledning: en växande men ömtålig framgång

Det ekologiska jordbruket är numera en fullständig del av det europeiska jordbrukslandskapet. År 1985 hade det ekologiska jordbruket en yta på knappt 100 000 hektar och omfattade strax över 6 000 jordbruk. Femton år senare är ytan 4,4 miljoner hektar och antalet ekologiska jordbruk är uppe i 150 000. Med ett sådant fantastiskt uppsving kan man inte längre betrakta det ekologiska jordbruket som bara en positiv nisch förbehållen ett antal originella konsumenter. Även om det finns stora skillnader spelar det ekologiska jordbruket i vissa regioner och inom vissa sektorer en avgörande roll. Detta gäller bland annat i Tyskland, där 80 procent av livsmedlen för spädbarn är ekologiska. I dag erkänns fördelarna med det ekologiska jordbruket på alla nivåer, även på institutionsnivå, och det är utmärkt. Men även om dessa uppgifter är uppmuntrande får man inte låta sig luras. Det ekologiska jordbruket ställs fortfarande inför en rad hinder när det skall göra sig gällande, vilket framgår av den tydligt minskade tillväxten de två senaste åren. Dessa svårigheter beror på det ekologiska jordbrukets särskilda karaktär och förekommer i hela branschen, från produktion till distribution. En europeisk handlingsplan till förmån för det ekologiska jordbruket bör i första hand syfta till att undanröja dessa hinder.

Avskaffa hindren för det ekologiska jordbruket

– Svårigheter på produktionsstadiet

Lägre avkastning, svårare teknisk kontroll, större känslighet för klimatförändringar, mer extensiv uppfödning, kostnader för produktionselement m.m. är några av de svårigheter inom det ekologiska jordbruket som förklarar de extra kostnaderna.

– Svårigheter på förädlingsstadiet

Kraven men även behovet av att ha separata produktionslinjer för ekologiska och konventionella produkter medför även extra kostnader på detta stadium.

– Svårigheter på distributionsstadiet

Direktförsäljning, som är den traditionella försäljningskanalen för ekologiska produkter, kan inte vara en tillräcklig och hållbar lösning för att utveckla marknadsföringen av dessa produkter. Även om specialaffärer i dag växer fram överallt i Europa är de huvudsakligen koncentrerade till stadskärnor och vänder sig framför allt till en privilegierad befolkning som accepterar att som en medborgarhandling betala mer för produkter som har en positiv inverkan på miljön. Även om de stora livsmedelsbutikerna gör det möjligt att nå en mycket bredare allmänhet ställs försäljningen av ekologiska produkter där inför flera hinder: högt pris, spårbarhet, garanterade leveranser, de stora koncernernas makt i förhållande till de ekologiska producenternas organisatoriska svaghet etc.

En handlingsplan med lovvärda målsättningar men som inte är tillräckligt ambitiös

Planen innehåller 21 åtgärder som bygger på tre olika prioriteringar:

- En informationsstyrd utveckling av den ekologiska livsmedelsmarknaden genom ett ökat medvetande hos konsumenterna. Det handlar, som kommissionen betonar, om att det ”krävs en större fokusering på konsumenternas förväntningar”.
- Effektivisering av de offentliga stöden till det ekologiska jordbruket.
- Förbättring och skärpning av gemenskapens normer för ekologiskt jordbruk samt import- och inspektionskrav eftersom kommissionen utgår från att handeln med ekologiska produkter hindras av den stora mångfalden av normer.

Medan vissa medlemsstater, exempelvis Luxemburg, Sverige och Tyskland, fastställer målsättningar i form av marknadsandelar eller utnyttjad jordbruksareal (UJA) har kommissionen tyvärr inte en sådan voluntaristisk attityd, utan väljer i stället att lita på att marknaden skall utveckla det ekologiska jordbruket. Man kan ibland fråga sig om det är realistiskt att tro att man kan öka marknadsandelarna till förmån för de ekologiska produkterna enbart genom att framhålla deras miljöfördelar.

Informationskampanjer och kampanjer för medvetandegörande är nödvändiga, särskilt för att konsumenterna skall kunna hitta rätt bland det stora antalet märken, vare sig de är ekologiska eller ej. Men kommer enbart dessa kampanjer, hur bra de än är, att kunna förändra konsumenternas köpvanor på djupet? Pris och tillgänglighet är de två variabler som kommer att påverka konsumenternas köpvanor mest. I en undersökning som utförts av Agence Bio om uppfattning och konsumtion av ekologiska produkter i Frankrike anger 56 procent av de fransmän som inte köpt ekologiska produkter det alltför höga priset som skäl till att de avstått från köp. En annan viktig faktor skulle däremot kunna öka konsumtionen. Hela 87 procent av de personer som regelbundet konsumerar och köper dessa produkter säger att de skulle använda mer ekologiska produkter om dessa var lättare att hitta i den vanliga affären.

Även om prisskillnaden minskar jämfört med konventionella produkter är den fortfarande stor. Såsom kommissionen själv erkänner står det ekologiska jordbruket inte bara för produktion av livsmedel utan spelar även en bredare roll för miljön och samhället. Om de konsumenter som vill köpa ekologiska livsmedel nu är beredda att betala ett högre pris för de ekologiska produkternas kvalitet åligger det därför samhället att belöna de miljömässiga och allmännyttiga aspekterna av det ekologiska jordbruket. Det finns därför anledning att ifrågasätta hur relevant fördelningen av vissa bidrag till producenterna är. I handlingsplanen betonas hur viktigt det är att erbjuda ekologiska odlare samma möjligheter till investeringsstöd som de traditionella jordbrukarna. Men är en sådan likabehandling verkligen rättvis när man vet att investeringarna för ekologisk produktion ofta kan vara kostsammare?

Reformen av den gemensamma jordbrukspolitiken som antogs 2003 satte inte heller stopp för vare sig uppenbara orättvisor eller koncentrationen och industrialiseringen av jordbruksproduktionen. Samtidigt som man i reformen förespråkar miljökrav fortsätter man att välja ett ultraliberalitets synsätt som syftar till att ständigt sänka priserna. Det blir därför nödvändigt att se över organisationen av den första pelaren inom den gemensamma

jordbrukspolitiken så att den inte står i strid med målsättningarna i den andra pelaren där utvecklingen av det ekologiska jordbruket ingår.

Medlemsstaterna uppmuntras således att betona det ekologiska jordbruket i sina program för landsbygdsutveckling. Men kommer en sådan uppmaning att omsättas i praktiken om det inte finns någon tydlig budgetram eller exakta normer för att stödja den ekologiska produktionen? Riskerar man då inte att få en politik med två hastigheter, där endast de rika länderna kan kosta på sig ”lyxen” att stödja det ekologiska jordbruket, om de vill, medan de övriga får välja andra sektorer? Detta skulle bland annat kunna ske i de nya medlemsstaterna där det ekologiska jordbruket är mycket mindre utvecklat än i EU-15, med undantag för Tjeckien och Ungern. Utvecklingen av ett ekologiskt jordbruk som skapar sysselsättning och respekterar marken och naturresurserna har ändå ett visst värde för att bevara ett hållbart familj jordbruk i dessa länder när införlivandet, som kan uppfattas som brutalt, på den stora europeiska marknaden innebär stora risker för sårbara landsbygdsområden.

Tillgängligheten var den andra faktor som konsumenterna nämnde. Om det krävs en bättre distribution för att uppfylla dessa förväntningar förutsätter det ett ökat utbud. Detta skulle kunna ske genom att ytan för ekologiskt jordbruk ökar och/eller genom att avkastningen förbättras. För att hindren för denna typ av produktion skall kunna överbryggas måste program för specifik forskning inrättas. Man måste emellertid konstatera att det ekologiska jordbruket i viss mån behandlas styvmoderligt i den europeiska forskningen, särskilt om man jämför satsningarna på detta område med dem som görs inom biotekniken. Att då nöja sig med att ”stärka forskningen”, som det sägs i handlingsplanen, är inte tillräckligt. Forskning om ekologiskt jordbruk, såväl om produktion som förädling, bör prioriteras inom den europeiska forskningen.

En annan grundläggande faktor för utvecklingen av det ekologiska jordbruket är införandet av en tydlig EU-lagstiftning om genetiskt modifierade organismer. Detta gäller särskilt det svåra problemet med samexistens. I just detta fall bör kostnaden och ansvaret för klargöranden åligga producenterna av genetiskt modifierade organismer. Det är uteslutet att hela jordbruket och framför allt det ekologiska jordbruket skall stå för den kostnaden.

Slutsats: Vi måste göra det ekologiska jordbruket till det hållbara jordbrukets spjutspets och inte till en nisch med begränsade mål

Vi har väntat länge på denna europeiska handlingsplan och det minsta man kan säga om den är att besvikelsen står i proportion till förväntningarna. Planen innehåller faktiskt mycket få konkreta åtgärder och ännu färre bindande åtgärder, och framför allt saknar den fullständigt ambitioner.

Den illustrerar ganska väl kommissionens dubbla budskap när det gäller ekologiskt jordbruk. Å ena sidan fortsätter kommissionen att framhålla förtjänsterna med denna typ av produktion men å andra sidan agerar den inte konkret för att främja utvecklingen av den, och organisationen av den gemensamma jordbrukspolitiken första pelare strider för övrigt mot det ekologiska synsättet.

Trots några intressanta tankar, såsom utvecklingen av ekologiska livsmedel i offentliga matsalar eller den nödvändiga harmoniseringen av inspektionskraven, och med tanke på att det saknas ekonomiska medel, lämplig personal och någon som helst tidsplan, undrar man vilken verklig effekt flertalet av dessa 21 punkter kommer att få? För att bara ta ett exempel: Eftersom priserna på de ekologiska produkterna är särskilt attraktiva finns det en verklig risk för bedrägerier. Utan lämpliga medel riskerar kontrollerna att bli ineffektiva, vilket i sin tur riskerar att undergräva konsumenternas förtroende trots att detta är en nyckelfaktor vid köp av ekologiska produkter.

Planen borde för övrigt ha varit ett tillfälle att minska skillnaderna mellan stödet till det ekologiska jordbruket och det konventionella jordbruket. Att helt låta medlemsstaterna välja om de skall främja utvecklingen av den ekologiska produktionen inom sina program för landsbygdsutveckling är att ta risken att ett ekologiskt jordbruk med två hastigheter utvecklas och att den redan skadliga snedvridningen av konkurrensen förvärras. Det ekologiska jordbruket förtjänar bättre än uppmuntrande åtgärder för en nisch vars mål skulle vara begränsade. Den borde i stället bli spjutspetsen för ett verkligt hållbart jordbruk på EU-nivå, och till detta bör Europaparlamentet beslutsamt bidra.

ÄRENDETS GÅNG

Titel	Den europeiska handlingsplanen för ekologiska livsmedel och ekologiskt jordbruk		
Förfarandenummer	2004/2202(INI)		
Grund i arbetsordningen	art. 45		
Ansvarigt utskott Tillstånd: tillkännagivande i kammaren	AGRI	18.11.2004	
Rådgivande utskott Tillkännagivande i kammaren	ENVI	18.11.2004	
Inget yttrande avges Beslut	ENVI	30.11.2004	
Förstärkt samarbete Tillkännagivande i kammaren	–		
Resolutionsförslag som återges i betänkandet	–		
Föredragande Utnämning	Marie-Hélène Aubert	21.9.2004	
Tidigare föredragande			
Behandling i utskott	22.11.2004	10.1.2005	3.2.2005
Antagande	3.2.2005		
Slutomröstning: resultat	för:	33	
	emot:	0	
	nedlagda röster:	1	
Slutomröstning: närvarande ledamöter	Filip Adwent, Marie-Hélène Aubert , Katerina Batzeli, Sergio Berlato, Thijs Berman, Giuseppe Castiglione, Joseph Daul, Albert Deß, Gintaras Didžiokas, Michl Ebner, Carmen Fraga Estévez, Duarte Freitas, Jean-Claude Fruteau, María Esther Herranz García, María Isabel Salinas García, Ioannis Gklavakis, Lutz Goepel, Friedrich-Wilhelm Graefe zu Baringdorf, Elisabeth Jeggle, Heinz Kindermann, Stéphane Le Foll, Albert Jan Maat, Diamanto Manolakou, Mairead McGuinness, Neil Parish, Rosa Miguélez Ramos, Agnes Schierhuber, Czesław Adam Siekierski, Csaba Sándor Tabajdi, Marc Tarabella, Witold Tomczak, Kyösti Tapio Virrankoski, Janusz Wojciechowski		
Slutomröstning: närvarande suppleanter	Herbert Bösch, Gábor Harangozó, Wiesław Stefan Kuc, Jan Mulder, Karin Resetarits		
Slutomröstning: närvarande suppleanter (art. 178.2)			
Ingivande – A6-nummer	11.2.2005	A6-0039/2005	
Anmärkingar	...		